

Tantárgy neve: Egyetemes egyháztörténet 2	Kód: R031	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Church History 2		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): R011-A Hitvallásismeret 2		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag:</p> <p>A virágzó és a hanyatló középkor (1054–1517) egyetemes és magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulóit. Sajtátsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A virágzó középkor politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének általános áttekintése. 2. A szláv népek keresztyén hitre térése és a nagy egyházszakadás. 3. Szerzetesi reformmozgalmak és a pápaság helyzetének erősödése az ezredforduló táján, az investitura harc. 4. A keresztes háborúk és következményeik. A lovagrendek, a középkori eretnokségek és az inkvizíció kibontakozása. Új szerzetesrendek jelentkezése a XI–XIII. században, jellemzésük. 5. A pápaság világi befolyása tetőpontján szerepe a virágzó középkorban, III. Ince pápasága és a IV. lateráni zsinat. 6. A virágzó középkor teológiai gondolkodása, egyházi életének, művelődésének jellemzői. A középkor jeles teológus egyéniségei különös tekintettel Aquinói Tamásra. 7. A magyarság és a keresztyénség kapcsolata Géza fejedelem uralkodása végéig. A keresztyénség felvétele, István király egyházszervező tevékenysége. 8. A magyar keresztyénség válságai és megerősödése Árpád-házi uralkodóink további időszakában. 9. A „középkor alkonya” politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének általános áttekintése. 10. A középkori katolikus egyház válsága a XIV–XV. században, a pápaság „avignoni fogsága”, a kettős és hármas pápaság létrejötte, reformzsinatok. 11. Az egyház megújításának általános igénye, Wyckif és Husz előreformátori tevékenysége, a huszitizmus. 12. A magyarországi keresztyénség az Árpád-ház kihalása után a reformáció kezdeteiig. 13. Az egyház a reformáció előestéjén: devotiomoderna, a humanizmus és reneszánsz, a reneszánsz pápaság. <p>Kompetenciák:</p> <p>A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.</p>		

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása

Irodalom:

CHADWICK, HENRY: *A korai egyház*, Bp. 1999. ISBN 963 379 434X ISSN 1219-1116

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085

DIENES Dénes (szerk.): *Ókor, középkor, Sárospatak*: Herenád Kiadó 2007. (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához I.) ISBN 978 963 86546 6 3 ISSN 1789-400x

DIENES Dénes: *A keresztyénség Magyarországon 1526 előtt*, Sárospatak: SRTA 1997. 1–178. p. Sárospatak ISBN 963 04 8584 2; ISSN 1416-3632

HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865 ISSN 1416-6321

RÉVÉSZ Imre - SEGESVÁRI Lajos: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, Debrecen, több kiadásban (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

A Korai Magyar Történelmi Lexikon (9–14. század, Bp. 1994.) kijelölt szócikkei.

Ajánlott irodalom:

BROWN, Peter: *Az európai kereszténység kialakulása 200-1000*. Bp.: Atlantisz Könyvkiadó 1999. ISBN 963 9165 32 8 ISSN 1217-9396

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hörcsik Richárd**, egyetemi tanár, PhD, dr.habil

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): -